

สื่อเผยแพร่ความรู้จาก
www.hiso.or.th

อ่านจดหมายข่าวต้นคิด
ทั้งเล่ม! ที่นี่!

News พฤศจิกายน 51

ฉบับที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2551

จากคอลัมน์ **วิกิเสียง** จดหมายข่าวรายเดือนประจำเดือนพฤศจิกายน 2551

ผลิตโดย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

ชะตากรรมเมื่อ “สิทธิ” เหลื่อมล้ำ พินิจความเป็นธรรม ในโรงหมอ

“จะใช้สิทธิอะไรคะ”

คุณรู้หรือไม่ว่าคำถามเรียบง่ายที่ผู้ป่วยหรือญาติทุกรายต้องถูกถามเมื่อแรกเดินเข้าสู่สถานพยาบาลนี้มีความหมายต่อสุขภาพและสวัสดิภาพของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการคนนั้นเพียงไร

คำถามนี้ไม่ได้มีขึ้นเพื่อที่จะได้รู้ว่าค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลครั้งนั้นใคร หรือหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบเท่านั้น แต่จะมีผลต่อเส้นทางการตัดสินใจกำหนดวิธีให้การรักษาด้วย

เพราะสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลแต่ละแห่งนั้นมีเงื่อนไขแตกต่างกัน เฉพาะในส่วนของสิทธิการรักษาพยาบาลจากรัฐนั้นเป็นที่รู้กันดีว่า สิทธิสวัสดิการข้าราชการนั้นให้สิทธิการรักษาสูงกว่าสิทธิประกันสังคม และสิทธิประกันสังคมให้สิทธิสูงกว่าการไปใช้บริการของ

สภาพเช่นนี้ได้นำมาสู่การค้นหาว่าจะเกี่ยวโยงไปสู่ปัญหาเรื่อง “ความเป็นธรรมของการให้บริการสุขภาพ” หรือไม่

ลองมาดูข้อค้นพบเบาะๆ จาก 2 กรณีศึกษา แล้วโปรดตัดสินใจด้วยตัวคุณเอง

• “เบ่งหรือผ่า” เริ่มมาจากสิทธิ?

เริ่มต้นกันที่กรณีศึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำคลอด ที่ดูเป็นเรื่องน่าฉงนของคุณแม่ยุคใหม่มากมายหลายคนที่ยากเบ่งลูกออกมาแบบธรรมชาติ แต่น่าแปลกที่รายไหนมีฐานะมักไม่สมหวัง ขณะที่แม่ที่ถือ “บัตรทอง” กลับเบ่งลูกออกมาให้เป็นที่เอิกเกริก

ต้องบอกก่อนว่า ในบทความนี้ไม่ได้มีจุดเน้นว่าการทำคลอดวิธีไหนดีที่สุด แต่มองที่ค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ ซึ่งแน่นอนว่า การคลอดธรรมชาตินั้นสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ขณะที่การผ่าตัดทำคลอดมีค่าใช้จ่ายสูงสุด

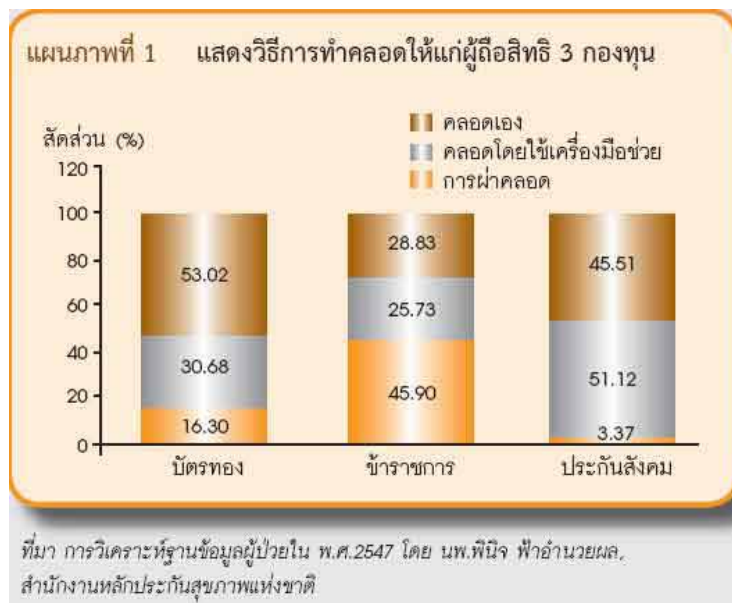

ฉบับที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2551

ข้อมูลที่ นพ.พินิจ ฟ้าอำนวยผล วิเคราะห์จากฐานข้อมูลผู้ป่วยใน พ.ศ.2547 แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า ในบรรดาคุณแม่ที่เข้าทำคลอดโดยใช้สิทธิจากกองทุน 3 แหล่ง คือ สิทธิสวัสดิการข้าราชการ สิทธิประกันสังคม และบัตรทอง คุณแม่ที่ใช้สิทธิที่เปิดโอกาสให้เบิกค่ารักษาพยาบาลจากรัฐได้มากที่สุดคือสิทธิสวัสดิการข้าราชการนั้นออกแรงเบ่งเองน้อยที่สุด ขณะที่คุณแม่ที่ใช้สิทธิบัตรทอง ซึ่งจัดสรรงบจำกัดจำเขี่ยที่สุดต้องคลอดลูกโดยออกแรงเหนื่อยกว่าเพื่อน โดยมีคุณแม่ที่ถือสิทธิประกันสังคมตามไล่หลังมาติดๆ

ในทางกลับกัน คุณแม่ที่ใช้สิทธิเบิกจากสวัสดิการข้าราชการคลอดถึงเกือบครึ่ง คือ ร้อยละ 46 ของคุณแม่ในกลุ่มนี้คลอดโดยการผ่าท้อง ขณะที่คุณแม่ที่ใช้สิทธิจากอีก 2 กองทุน ตามไล่หลังมาไกลๆ แบบไม่เห็นฝุ่น

แผนภาพที่ 1 แสดงวิธีการทำคลอดให้แก่ผู้ถือสิทธิ 3 กองทุน

ที่มา การวิเคราะห์ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน พ.ศ.2547 โดย นพ.พินิจ ฟ้าอำนวยผล,
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

• ถึงมีสิทธิผ่าตัดหัวใจ แต่อาจไร้โอกาส

กรณีที่สองเป็นเรื่องของการผ่าตัดหลอดเลือดหัวใจ กรณีกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันนั้นจะมีการผ่าตัดสำคัญ ได้แก่ การผ่าตัด Coronary artery bypass graft (CABG) ซึ่งเป็นการผ่าตัดใหญ่ และการขยายหลอดเลือดหัวใจ

จากข้อมูลพบว่า อัตราการผ่าตัดในผู้ป่วยสิทธิข้าราชการที่เป็นกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดนั้นสูงที่สุด รองลงมาคือผู้ป่วยประกันสังคม และบัตรทอง แสดงถึงโอกาสในการผ่าตัดที่แตกต่างกันระหว่างกองทุน โดยเฉพาะในผู้ป่วยบัตรทอง

ต่อมาข้อมูลนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสข.) ผู้ดูแลสิทธิประโยชน์ของผู้ถือบัตรทองมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ถือบัตรทองได้รับการผ่าตัดหัวใจมากขึ้น

สื่อเผยแพร่ความรู้จาก
www.hiso.or.th

อ่านจดหมายข่าวต้นคิด
ทั้งเล่ม! ที่นี่!

News พฤศจิกายน 51

ฉบับที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2551

แผนภาพที่ 2 อัตราการผ่าตัดหัวใจของผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันใน 3 กองทุน

ที่มา การวิเคราะห์ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน พ.ศ.2547 โดย นพ.พินิจ ฟ้าอำนวยผล,
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม เห็นข้อมูลชุดนี้แล้ว หลายคนคงเริ่มคิดสะระตะกันไว้อย่างถ้วนถี่แล้วว่า ไปหาหมอคราวหน้าจะตอบว่าอย่างไรเมื่อถูกเจ้าหน้าที่ยิงคำถามว่า
“จะใช้สิทธิอะไร”

ที่มา การสาธารณสุขไทย พ.ศ.2548-2550

สืบค้นได้จาก <http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2005-2007/report2005-6-6.pdf>

สื่อเผยแพร่ความรู้จาก
www.hiso.or.th

อ่านจดหมายข่าวตันคิด
ทั้งเล่ม! ที่นี่!

News พฤศจิกายน 51

ฉบับที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2551

บอกกล่าว...

จดหมายข่าว “ตันคิด” ต้นไม้แห่งความคิด ที่บ่มเพาะมาจากความรู้และข้อมูลด้านสุขภาพ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลผลิตจากการทำงานของแผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพของประเทศ รวมทั้งการนำข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มาสื่อสารสู่สาธารณะ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบสุขภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำเสนอภาพสะท้อนทางสุขภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างความคิดและความตระหนักรู้ของคนในสังคม โดยเน้นไปที่การสร้างบทสรุปเชิงความรู้ที่สามารถต่อยอดได้ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในระดับประชาชนทั่วไป และการใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะ มากกว่าการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลสถิติ

ดูข้อมูลทั้งหมดได้ใน www.hiso.or.th

สมัครสมาชิก หรือติดต่อ “ตันคิด”

ตู้ ปณ.2 ปณ.พ.ประดิพัทธ์ 10404

โทรศัพท์. 02-668-2854 โทรสาร.02-241-0171

อีเมล : info@tonkit.org เว็บไซต์ www.tonkit.org

